

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKUNDIGE KRING "DE PLATE"

Vormings- en Ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.
Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE

het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395.

Hoofredacteur : O. VILAIN
Rogierlaan 38, bus 11
8400 OOSTENDE

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.
12e jaargang, nr. 3, maart 1983.

- - - - -

INHOUDSTAFEL VAN DIT NUMMER ZIE LAATSTE BLADZIJDE

- - - - -

MAART-ACTIVITEIT

Het bestuur van de OOSTENDSE HEEMKUNDIGE KRING "DE PLATE" heeft de eer en het genoegen zijn leden uit te nodigen op de voordracht met film die doorgaat op

donderdag 31 maart 1983 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Afdeling Oostende Dr. Colensstraat 6, Oostende.

Het onderwerp : MET EEN BREDENAAR DE WERELD ROND

de spreker : de heer Gustaaf VERSLUYS

Staf VERSLUYS aan het Oostends publiek voorstellen is water naar de zee dragen. Voor twee jaar was hij onze gast met het verhaal en de beelden van zijn zelfgebouwd jacht. Sedertdien is hij er de "aardkloot" mee rondgezeild, in de goedgekende WITHBREAD ROUND THE WORLD RACE van 1981-1982. In deze keiharde wedstrijd, langs 's werelds meest beruchte kapen en zeeën, waarbij hij zeven-en een halve maand onderweg was, 170 dagen onder zeil voer om 27.000 mijlen af te leggen, bewees hij dat zijn zelfgebouwde boot vakmanschap van de bovenste plank was. Met vaste hand stuurde hij zijn, voor de gelegenheid, tot CROCKY herdoopte boot in een gezelschap van wereldtenoren uit de zeilsport naar de 15de plaats. Hierbij kreeg hij de prijs voor ZEEMANSCHAP, omdat hij en zijn bemanning de wedstrijd hadden uitgezeild zonder enige noemenswaardige averij.

Over dit alles krijgt u van, de eenvoudige kustjongen, die Staf. gebleven is, een spannend relaas in woord en beeld. Zoals steeds is de toegang vrij en zijn ook niet-leden van harte welkom.

J.B. DREESEN

OOSTENDSE BLAASPIJPMAATSCHAPPIJEN

Toen ik destijds de blaaspijp, enkele pijltjes en naalden voor het maken van pijltjes kreeg, deelde ik de heer Ivo WITTEVRONGEL mede dat ik deze voorwerpen aan het museum van 'De Plate' zou schenken.

Hij bezorgde mij nog een reglement van de vereniging, en volgens zijn aanduidingen tekende ik de schietschijf (soort vogelpik schijf in het groot) welke bij het blaaspijpschieten gebruikt werd. (Dit werd ook aan 'De Plate' gegeven).

Wat hij mij nog vertelde :

- er werd ook wel geschoten met een soort van knikkers in klei. Ze werden ook door sommige leden gemaakt, en werden voor kalibrage door ronde openingen van een plaatje geschoven.
- ieder lid beschikte over een blaaspijp, ook de vereniging had niet voldoende pijpen om alle leden individueel uit te rusten. De blaaspijp werd rondgegeven, en het mondstuk werd ieder maal ontsmet met een lapje (beetje ouate) in alcohol gedrenkt...

De blaaspijp van 'De Plate' is voorzien van een ovalen koperen plaatje welke de initialen van de eigenaar vertoont.

Wat I. WITTEVRONGEL mij vertelde, en ook het gegeven reglement had betrekking op een blaaspijpmatschappij welke heringerecht was (door oude leden van de eerste vereniging ? door personen die op een of andere wijze in bezit van een blaaspijp gekomen waren ?).

De zoon van de Heer Ivo WITTEVRONGEL, die ik ken, woont te Brussel. Bij de eerste gelegenheid vraag ik hem naar nog bijzonderheden die hij mocht weten over deze zaak.

Zeker is dat de blaaspijp in oude tijden als wapen gebruikt werd, ook bij de jacht, voor het schieten van vogels, en met vergiftigde kleine kogeltjes of pijltjes om een dier te verdoven, verder gebruikt door kinderen als speelgoed... en ook als spel voor grote mensen.

Zie : BLAASPIJP (v./m.) GNLE, 5, p. 164, kol. 1 en onder BLAASROE zelfde p. kol. 2.

Verder Gr. Larousse Encyclop., (Frans, onder Sarcabane), 9, p. 598 kol. 1; Grote Winkler Prins Encyclop. 4, p. 335, kol. 3.

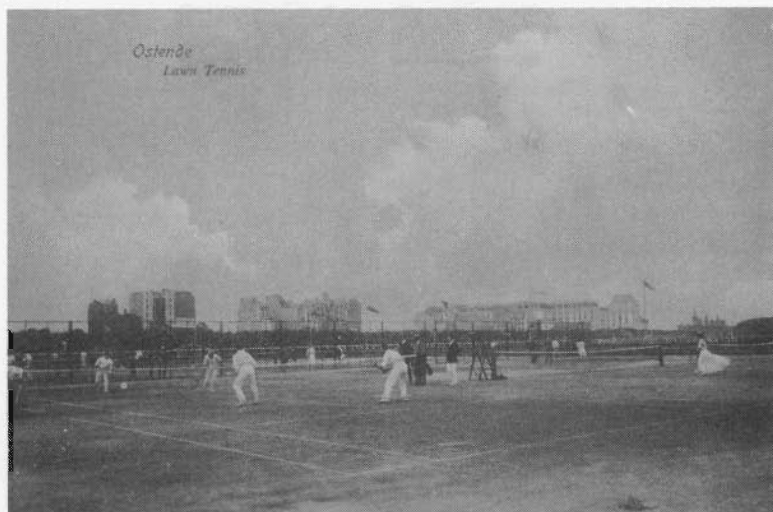
Blaaspijpen (in Fr. 'Sarcabane') bevinden zich ook in de café-opstelling in het Volkskunde Museum te Gent.

Misschien bestaat daar dokumentatie over, de konservator, Prof. Dr. R. HAESERYN is te bereiken in het museum, Kraanlei 63, 9000 Gent. Tel. 091/23.13.36. Voor winterbezoek (tot 31 maart) : openingsuren 10-12u en 13u30 tot 17u. Niet op dinsdag.

Waarom wordt de blaaspijp van 'De Plate' ook niet ondergebracht in de ingerichte herberg ? Tenzij men een afzonderlijke afdeling van 'Sport en volksspelen' zou op het oog hebben.

W. VERLONJE

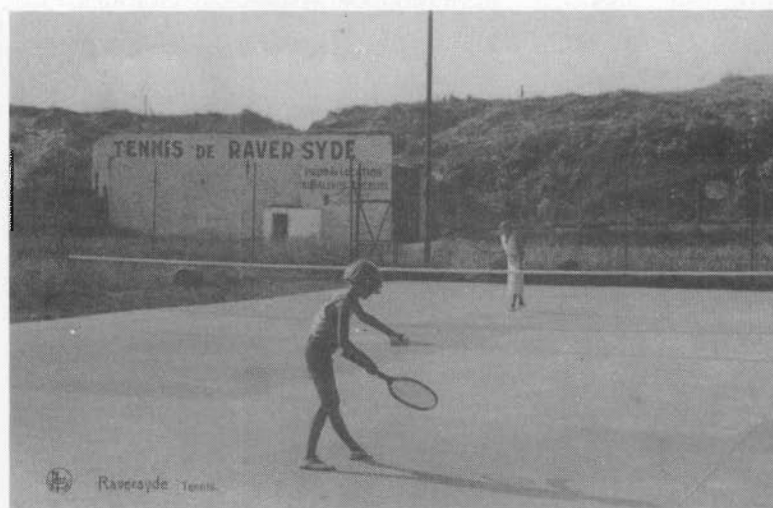
VERDWENEN TENNISVELDEN

Nabij de Northlaan in de Wellingtonrenbaan (1905)

In de Hovingen van de Koninklijke Galerijen (1925)

In de Duinenweg te Raversijde (1932)

VERGETEN OOSTENDSE KUNSTSCHILDERS - XXXII : DE SCHILDER-SCHRIJVER

EDGAR BAES (1837-1909)

Edgar BAES werd te Oostende geboren. Zijn leven en werk hebben voor de rest eigenlijk niet zo heel veel verband met Oostende, maar als geboren Oostendenaar wou ik hem toch zijn plaats gunnen in deze inmiddels lange galerij van "vergeten" Oostendse kunstschilders.

De volgende bijdrage zal dan gewijd zijn aan Edgar's broer Lionel, die ook al kunstschilder was. Aangezien de gebroeders BAES in de bestaande literatuur amper aan hun trekken komen, voelde ik me des te meer gesterkt om hun biografie (de gegevens zijn schaars) te publiceren in ons aller tijdschrift.

Werken van Edgar en Lionel zijn zeldzaam. Ik dank dan ook nu al personen die me op het spoor van schilderijen kunnen brengen.

X X X

Edgar-Alfred BAES werd op 24 juni 1837 te Oostende geboren als zoon van Pierre-François BAES, van beroep le besteller bij de Dienst van Douanen en Accijnzen en van Silvie - Octavie DUTOICT. Hij was de oudere broer van Lionel BAES.

Edgar BAES was een veelzijdig man : hij was zowel schilder als graveur, auteur, journalist & kunstkritikus.

Het is me voorlopig niet geweten waar hij zijn artistieke studies deed. In elk geval woonde hij na zijn studieperiode steeds in de hoofdstad, op diverse adressen; lange tijd zelfs op hetzelfde adres van zijn broer, nl. Wérystraat 15 (ca. 1871-ca. 1882).

In augustus 1883 was hij medestichter van de "Cercle des Aquarellistes et des Aquafortistes" in het café "A La porte verte" te Brussel. Medestichters waren verder zijn broer Edgard, Jules BARBIER, Euphr. BEERNAERT, Jean CAPEININCK, Auguste DANSE, Marie DE BIEVRE, Emile DE MUNCK, Charles DE NAYER, Willy FINCH, Maurice HAGEMANS, Alexandra HANNOTIAU, Amedée LYNEN, Alexandre MARCETTE, Jean MAYNE, Joseph MIDDELEER, Auguste NUMANS, Jules RAEYMAKERS, Louis TITZ, Edouard TOURTEAU, Camille VAN CAMP, Antoine, VAN HAMMEE, Hubert VOS, Ernest WETTERENS, Eugène VAN GELDER & Eugène VERDYEN.

Edgar BAES was secretaris van deze kring, die tal van tentoonstellingen inrichtte te Brussel.

Op 2 juli 1907 was hij aanwezig tijdens de opening van het Oostends kunstsalon (Kursaal, Ostende-Centre d'art).

E. BAES overleed te Elsene in 1909.

X X X

EDGAR BAES, KUNSTSCHILDER

Met verbazend gemak beoefende hij de meeste schilderkunstige genres in realistische stijl, overgoten met een vleugje romantiek.

Een bloemlezing van titels van zijn schilderijen zal dat verduidelijken :

"Spaans avonturier uit 1566", "Armen van het klooster", "Maaltijd van de oude jonkman", "Het mirakel van Fiere Margriet te Leuven", "Portret van Henri met de Bles", "Portret van Joachim Patinir", "Portret van Paul Bril", "Sneeuweffect", "Avond te Nieuwendijk", "Uitgedroogd moeras", "Avond nabij Brandenburg", "Weg in de Kempen", "Gezicht te Amalfi", "Boten te Vrouwvliet", "Schelde te Terneuzen", "Kusten van Normandië", "Visserboot varend naar de haven", "Hollandse schepen", "Schelde te Hemiksem", "De Schelde 's morgens", "Schip in nood voor Cap Blanc-Nez", "Boom op de Rupel bij zondsondergang", "Windhoos in de duinen" en verder tal van Italiaanse scènes, souvenirs aan zijn vele reizen in het Zuiden.

X X X

EDGAR BAES, GRAVEUR

We vonden de titels van volgende etsen terug :

"Het lijk van Maria van Bourgondië te Brugge getoond" (1872), "Dood van Philips de Stoute" (1873), "Overstroming" (1873), "Herinnering aan de Marne" (1874), "Vijver van Groenendaal" (1876), "Sint-Jansvuren" (1875) & "Moeras".

X X X

EDGAR BAES ROMANCIER & KUNSTHISTORISCH AUTEUR :

We vonden de titels van volgende geschriften van hem terug :

- L'art primitif français et le style de Flandre et de Bourgogne (1)
- Le symbole et l'allégorie (1)
- Les sept lueurs d'Elohim (brochure met meditatieve teksten)
- La Famille Floris (roman over die kunstenaarsfamilie; gepubliceerd in de Revue Générale)
- Een verhandeling over de basissenmerken van de Vlaamse Schilderschool (1864); bekroond door de Academie
- Histoire de la peinture de paysage (1875); gepubliceerd door de Annales de la Société Royale des Beaux-Arts et de Littérature de Gand.

X X X

EDGAR BAES, KUNSTKRITIKUS

In die hoedanigheid schreef hij geregeld bijdragen voor de gespecialiseerde tijdschriften "La Fédération Artistique" en "Journal des Beaux-Arts".

Regelmatig drukte het Oostendse blad "Le Carillon" teksten af van E. BAES.

We noteerden er enkele :

- "Greater Ostend" (24.12.1901)
- "Ostend for ever" (21.11.1901)
- "Attractions nautiques" (12.11.1901)
- "Un musée à Ostende" (25.09.1902)
- "La neige" (15.02.1908)

X X X

Etsen van BAES berusten in het Prentenkabinet te Brussel; verder is hij bij mijn weten in geen enkele openbare verzameling vertegenwoordigd.

- Bronnen : - Burgerstand Oostende
- Catalogi kunsttentoonstellingen in België 1857-1909
- genoemde tijdschriften en dagbladen.

Norbert HOSTYN

Noot :

- (1) : Exemplaren staken in J. ENSOR'S persoonlijke bibliotheek, met opdracht van E. BAES aan ENSOR; wat wijst op vriendschappelijke betrekkingen tussen beide.

HET (VOLKS)LIED. REFERATEN DAAROMTRENT OP HET VLAAMS FILOLOGENCONGRES 1981

Op het 33ste Vlaams Filologencongres, te Antwerpen op 14 - 16 april 1981, werden in de sectie Volkskunde vier lezingen gehouden met als gemeenschappelijk onderwerp diverse aspecten van het (volks)lied.

Dr. Stefaan Top, hoogleraar aan de K.U. Leuven, stelt dat "(...) Het lied en alles wat erbij hoort, immers een zeer waardevol stuk volkscultuur is". Dit werd door de verschillende sprekers, maar telkens anders, beklemtoond. Het driemaandelijks tijdschrift, voor de studie van het volksleven, "Volkskunde", geeft, in het nummer 3 van juli - september 1981, de gedrukte tekst weer van deze vier voordrachten :

- S. Top, Volkskunde op het 33ste Vlaams Filologencongres Antwerpen 14-16 april 1981 (blz. 169);
- D. Callewaert, Liederen rond Godelieve van Gistel, 18de, 19de en 20e eeuw (blz. 170 - 178);
- L. Gelber, Aspekten van het kinderlied (met muzikale illustratie) (blz.179-189);
- M. van Dijk, Het beleid van de Amsterdamse overheid ten aanzien van straatmuzikanten 1900-1930 (samenvatting) (blz. 190-191);
- S. Top, De marktzanger en zijn lied in de literatuur en de invloed ervan op het volksverhaal (blz. 192-211);
- Verslag van de discussies na de lezingen (van D. Callewaert, L. Gelber, M. van Dijk en S. Top) (blz. 212-214).

E. SMISSAERT

HET BLOEMENUURWERK IN HET LEOPOLDPARK 1933-1983(vervolg)

- 1951 : -bovenaan : OOSTENDE
-in de wijzerplaat is het ankermotief verwerkt (Zeevaartsalon)
- 1952 : bovenaan : OOSTENDE
- enkel de cijfers 3, 6, 9 & 12 zijn als cijfer uitgevoerd; de overige vervangen door strepen
- vierlob-motief in wijzerplaat
- 1953 : (overstromingsjaar)
- bovenaan Oostende
- enkel de cijfers 3, 6, 9 & 12 als cijfer uitgevoerd, de overige vervangen door ellipsvormen
- de hoekige siermotieven in de wijzerplaat
- 1954 : Rotary-embleem in de wijzerplaat
(Rotarycongres te Oostende)
- 1955 : bovenaan :OOSTENDE
enkel 3, 6, 9 & 12 als cijfer uitgevoerd; de overige vervangen door 4 gelijkbenige driehoeken die in het midden samenkomen
- 1956 : jaar van het doortrekken autosnelweg door Leopoldpark, links en rechts van bloemenuurwerk.
- bovenaan : OOSTENDE
- onderaan : OOSTENDE - BRUSSEL
- 1957 : in de banderol onderaan : gekoppelde letters J als motief
- 1958 : in de banderol :OOSTENDE-MONACO (Jumelage tussen beide steden)
- 1959 : in de banderol : ALBERT - PAOLA (huwelijk van Prins Albert)
- 1960 : in de banderol : OSLO - OOSTENDE (internationale zeilrace)
- 1962 : vierkant motief in wijzerplaat
- 1963 : in dat jaar gebeurde de verplaatsing van het uurwerk naar de huidige ligging.

De uurwerken van de jaren 1964-1982 vertonen nog maar weinig karakteristieke elementen, terwijl er minder ingespeeld werd op actuele gebeurtenissen.

Ze zouden haast wel een beroep dienen te doen op schetsen van de sierpatronen om wegwijs te raken uit de jaarlijkse versies.

Toch nog enigszins typisch waren de sierpatronen van 1974 (met afwisselend ruitvormige en vijfhoekige elementen) en dat van 1976 ; alsook een herneming van het rotary embleem in 1973.

Van de versie 1971 bestaat een prentkaart waarop de drumband W.I.K. poseert.

Van nagenoeg alle versies bestaan prentkaarten. In elk geval een leuk Oostends verzamelobject.

René DELY

DE THEMATENTOONSTELLING BLOEMENUURWERK IS NOG ELKE ZATERDAG IN MAART TE
BEZICHTIGEN VAN 10 TOT 12 UUR.

Het orgel van de Anglicaanse kerk is één van de oudste nog bespeelbare van onze stad, en tevens het minst gekende.

Het orgel werd besteld bij Louis HOOGHUYS uit Brugge, toen de Engelse kerk nog in de voormalige kloosterkapel der Zusters van de H. Ontvangenis aan de Witte Nonnenstraat gevestigd was. Toen de nieuwe Anglicaanse kerk anno 1863 klaar kwam in de Langestraat, verhuisde het orgel - met vertraging - mee. Het eigenlijke bouwjaar konden we voorlopig niet achterhalen. Louis was echter pas vanaf omstreeks 1845 als orgelbouwer gevestigd.

Stylistisch gezien is de orgelkast in alle opzichten een vroeg-19e eeuwse product : het meubel is duidelijk neoklassiek. Het heeft een front in twee verdiepingen, door 4 pilasters in 3 traveeën verdeeld. Die pilasters schragen een geprofileerde kroonlijst met verkroppingen, waarop - boven de middenste travee - een driehoeksfronton prijkt. De velden van de drie traveeën op het verdiep tonen "valse" orgelpijpen, die enkel een decoratieve functie hebben. De speeltafel is in het onderdeel van de middenste travee ingebouwd en kan met twee scharnierende luikjes afgesloten worden. De orgelist zit met de rug naar de kerk.

Het orgel, met mechanische tractuur, heeft 1 manuaal met 54 toetsen en een pedaal van 27 toetsen. Op het houtwerk van de speeltafel vinden we in Gotisch schrift, de naam van de bouwer terug : "L. HOOGHUYS A BRUGES". Over deze voornamelijk orgelbouwer kan men meer lezen in het Nationaal Biografisch Woordenboek. De oorspronkelijke dispositie, zoals ze nog op de mooie proceleinen registerknoppen voorkomt, is als volgt :

1. FLUTE (8')	6. TRUMPET AIR (8')
2. DULCIANA (4')	7. TRUMPET BASS (8')
3. STOP DIAPASON (8')	8. FIFTEENTH
4. OPEN DIAPASON (8')	9. PRINCIPAL (4')
5. PEDALS (16')	10. koppeling manuaal-pedaal.

Verder zijn er 4 pedaaltesjes. Drie geven vaste combinaties : piano (1&4), mezzo-forte (1,4,8&9), forte (1,4,6,7,8&9). Het vierde pedaal elimineert deze vaste combinaties.

Anno 1926 werd het instrument grondig nagezien door de Kortrijkse orgelbouwer Oscar ANNEESSENS-MARINUS : alle pijpen werden gereinigd, het "Trumpet"-register werd vervangen door een "Violon" in gebronsd zink voor de grootste pijpen en in een tin-loodlegering voor de kleinste pijpen. De "stomme" frontpijpen kregen een nieuw laagje aluminiumverf en de hele mechaniek werd afgeregeld. Dit alles voor 3.103, 10 fr.

Pas in 1930 werd het orgel van een elektrische ventilator voorzien door de firma ANNEESSENS (voor 5.452,10 fr.).

De ventilator werd geleverd door MEIDINGER & C°, een gespecialiseerde Zwitserse firma. De plannen voor uitbreiding met een tweede manuaal van 4 registers en zwelkast, en het pneumatisch maken van het gehele instrument, waarvan al in 1926 sprake was, werden toen definitief opgegeven : geldgebrek.

Het orgel, dat een prachtige klank bezit, lijkt uiterlijk goed bewaard. Bij nader toekijken lijkt het aangetast door houtworm, en dat wordt op de duur nefast. Hopelijk zullen de verantwoordelijke instanties mettertijd het nodige doen om ook dit "historisch" orgel voor het nageslacht te bewaren.

Robert HOSTYN

(1) De laatste aflevering van de reeks verscheen in januari 1981
Volgende aflevering : Sint-Katharina Conterdam.

HARRY PETERS OVER : "VAN ANTWERPEN NAAR OOSTENDE".

Het trof mij in de "Bibliografie van en over Harry Peters", samengesteld door Prosper Arents en gepubliceerd in de 'Verslagen en Mededelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde' (1953, blz. 193-243), dat de thans vergeten Vlaamse auteur H. Peters ook een journalistieke bijdrage liet opnemen onder de titel : "Van Antwerpen naar Oostende". Deze reisindrukken verschenen te Antwerpen in : Het Klaverblad. I. Mengelwerk A. 1859, blz. 17 - 32 en het opstel dateert van mei 1855. Dit "Klaverblad" (is het een dag- of weekblad ? of misschien een tijdschriftje?) blijkt zo goed als onvindbaar te zijn geworden, ook te Antwerpen ... Even toch de figuur van Harry Peters oproepen en pogen te situeren. Bondig geschetst : een rasecht Sinjoor, geboren en getogen te Antwerpen anno 1839 en overleden te Deurne in 1907; griffier van de Antwerpse Handelskamer was hij gekend in heel Antwerpen waar hij in de wandeling het "zwart manneken" geheten werd. Hij maakte in zijn tijd, de negentiende eeuw, naam als de man die het aandurfde de gerechtelijke dwaling inzake de Fransonkundigen Coucke en Goethals aan te klagen, wat hem niet in dank werd afgenomen !... In het "Nieuw Vlaams Tijdschrift" heeft Herman Bossier, in april 1950, een zeer gedocumenteerd opstel gewijd aan "De Zaak Coucke en Goethals : geschiedenis van een mythe", één der beroemdste én meest tragische rechtszaken uit de vorige eeuw. Maar dit is een ander, zij het wrang verhaal dat buiten het bestek van dit bewust kort gehouden artikeltje, eveneens buiten de belangstellinssfeer van de lezers en lezeressen van "De Plate" valt. Toch dienen curiosa en vergeten documenten gesignaleerd te worden, mij dunkt, van zodra ze Oostende en de kustregio raken of handelen over. En het is goed dat ook deze stukjes een plaats krijgen in ons tijdschrift.

E. SMISSAERT

ENSORIANA

Van de hand van ons bestuurslid Norbert Hostyn verscheen in de reeks "Toeristische Bibliotheek" van de Vlaamse Toeristenbond een brochure getiteld "Ensor zien te Oostende". Naast een beknopte Ensorbiografie omvat ze een begeleidende tekst voor bezoeken aan het Ensorhuis & de Ensorzaal in het Museum voor Schone Kunsten. De brochure, erg rijk geïllustreerd, kost 40 fr. en is te verkrijgen in het Museum voor Schone Kunsten, het Ensorhuis en in alle filialen van de V.T.B.

A. VAN ISEGHEM

OPENBAAR VERVOER IN WEST-VLAANDEREN, 1838-1918.

Het driemaandelijks tijdschrift "BIEKORF" meldt in de aflevering 4 van 1981, meer bepaald op pagina 397, dat de Bruggeling Daniel De Volder een reeks brochures wijdde aan het openbaar vervoer in West-Vlaanderen.

Deze brochures werden gepubliceerd in eigen beheer, in 1980 en in 1981; zij zijn verkrijgbaar op het adres van de heer D. De Volder, Eigen Heerdlaan 26, 8200 Brugge; de prijs varieert per brochure volgens het aantal bladzijden. De geboden boekjes betreffen meer bepaald :

- Geschiedkundig Overzicht van het Openbaar Vervoer in de streek van :

1. Brugge en Knokke vanaf 1838 tot 1914 (44 blz.);
2. Ieper, Poperinge, Diksmuide vanaf 1853 tot 1914 (48 blz.);
3. Roeselare, Izegem, Tielt vanaf 1847 tot 1914 (24 blz.);
4. Kortrijk, Moeskroen, Menen vanaf 1839 tot 1914 (20 blz.);
5. Oostende, Veurne vanaf 1838 tot 1914 (31 blz.).

- Geschiedkundig Overzicht van het Openbaar Vervoer in de Provincie West-Vlaanderen vanaf 4 augustus 1914 tot 1918 (37 blz.).

De auteur geeft voor elke spoorlijn de naam van de concessiehoudende maatschappij, met de gegevens over stichting van de vennootschap, oprichters, kapitaal, aangelegde spoorlijnen en data van opening, enz. Hij behandelt ook uitgebreid de buurtspoorweglijnen (opgericht vanaf 1885) die dank zij de actieve en financiële tussenkomst van de gemeenten een snelle ontwikkeling kenden.

De brochure die handelt over de periode 1914-1918 en van interessante illustraties is voorzien, geeft talrijke inlichtingen over de spoor- en tramlijnen zowel in het bezet gebied als in het door België en de geallieerden behouden IJeergebied. Bij veel gegevens wordt verwezen naar de officiële bron : Staatsblad, notariële akte, Koninklijk Besluit, enz.

Bij andere (bv. de datum van ingebruikname van lijnen) is er minder bronnenaanduiding, maar dit zou wellicht deze bescheiden publikaties te zeer beladen.

A. Vanden Abeele besluit zijn recensie (door ons voor deze korte mededeling uitvoerig aangehaald) als volgt : " (...) Het geheel geeft in ieder geval een indruk van degelijk opzoekingswerk, met een overvloed aan data, cijfers, namen en andere concrete gegevens. Heel wat plannetjes illustreren op overzichtelijke wijze de inplanting van het openbaar vervoernet.

In hun zakelijke presentatie bevatten deze brochures dan ook een massa informatie die alleen dank zij de enthousiaste inzet van een liefhebber op zo'n volledige wijze kon samengebracht worden."

E.S.

December 1940

- Zondag 1 Om 16u30 tot 17 uur afweergeschut, bommen werden boven zee geworpen.
- Zaterdag 7 Hevig afweergeschut van 18u30 tot 24u20.
 Britsche toestellen worpen rond 21 uur bommen af ten Zuiden van het tweede Handelsdok, voor de bureaux van de Oude statie. 4 bommen zijn daar gevallen, waaronder een blindganger, waarschijnlijk een tijdbom want pas hadden de springstoftechniekers zich weggetrokken toen het tuig in werking trad.
 De tramlijn werd beschadigd, de bureaux van de Oude Statie werd beschadigd en telden veel gebroken ruiten.
 Dien nacht stortte een Engelsch vliegtuig neder op de Meiboom op een werkmanswoning, de bewoners van het huis die in de kelder zaten kwamen er heelhuids van af; de Canadeesche vliegers daarentegen ten getalle van 6 werden op slag gedood.
- Zondag 8 Afweergeschut rond 23 uur. Bommen werden aan de westkant van de stad afgeworpen.
- Dinsdag 10 In den morgen van 10 december rond 8u30 cirkelden verscheidene vliegtuigen boven stad. Rond de vischmijn wierpen ze brandbommen uit, ook aan de Marine werkhuisen en aan den kant van den Groenen dijk. In den avond rond 22u30 en rond 23u20 werd een zware bom afgeworpen op wijk Opex, dichtbij Café Tivoli. Een groot aantal brandbommen kwamen terecht op het klooster naast de kerk en op de kapel van het klooster. De zusters van het klooster geholpen door vrijwillige leden van de L.B. konden den vuurpoel meester worden.
 Ook in de Thomas van Loostraat brandden een aantal huizen welke spoedig gebluscht werden.
- Woensdag 11 Het luchtdoelgeschut trad in werking op verschillende tijdstippen op de vliegtuigen die de stad die nacht overvlogen. Er werden evenwel geen bommen afgeworpen.
- Vrijdag 20 Rond 21 uur deed het geronk van de aankomende vliegers zich weerom horen, het afweergeschut trad in werking. Weinige oogenblikken daarna werden brandbommen afgeworpen op en rond het oude kerkhof. Een zware bom kwam terecht in de middengang en verwoestte eenige graven. In de Dr. Verhaeghestraat viel een bom van zwaar kaliber op onbebouwde grond zoodat daar weinig schade aangedaan werd.
 In de Overvloedstraat, Werkzaamheidstraat en Northlaan op Mariakerke werden brandbommen afgeworpen welke evenwel snel gebluscht werden. Een nieuw bombardement deed zich een paar uren later voor. Om 3 uur werden bommen en brandbommen uitgeworpen tot 8u30. Het burgerlijk hospitaal werd door brandbommen getroffen, het vuur vond voedsel aan een wiegje in de kinderkamer en breidde zich snel uit, twee kinderen zijn aldus levend opgebrand, een derde wicht werd zwaar gewond. De brandweer die intusschen was opgeroepen kon het vuur snel meester worden.

In de St. Peterburgstraat werd de Albertschool, die met de vernieling gedurende de meidagen erg te lijden heeft gehad zoodat naar een ander voorlopig gebouw moest uitgezien worden, werd in voornoemde straat overgebracht waar het door twee bommen volledig vernield werd. In de Euphr. Beernaertstraat 62 viel een voltreffer welke het huis volledig vernielde. In dezelfde straat werden de huizen die volgen beschadigd :

nr. 7 & 9 Klein College, dak en voorgevel, zwaar beschadigd

nr. 11 dak en voorgevel zwaar beschadigd

nr. 13 dak en voorgevel zwaar beschadigd

nr. 15 dak en voorgevel licht beschadigd

nr. 17 voorgevel licht beschadigd

nr. 19 & 21 voorgevel licht beschadigd

nr. 2 Groot college, voorgevel zwaar beschadigd

nr. 4 Groot college, voorgevel zwaar beschadigd

nr. 6 Achtergevel van het Groot College zwaar beschadigd

nr. 8 voorgevel licht beschadigd

nr. 10&12 voorgevel licht beschadigd

nr. 1, 3 en 5 voorgevel zwaar beschadigd

In nr. 5 van dezelfde straat werd den Heer Degroote Jan gekwetst.

In de Kapellestraat vielen twee zware projektielen welke volgende huizen beschadigden :

nr. 89 en 91 dak en voorgevel werden zwaar beschadigd

nr. 93 het dak werd gedeeltelijk weggeslagen

nr. 95 achtergebouw zwaar beschadigd

nr. 72 en 74 voorgevel licht beschadigd

In de Christinastraat :

Nr; 130 en 132 gansch vernield

nr. 134 pakhuis half beschadigd

nr. 136 en 137 voorgevel licht beschadigd

128, 131 b, 133, 135 voorgevel zwaar beschadigd

In de Christinaramp : nrs. 10, 12, 14 gansch vernield

Brandbommen kwamen terecht in de A. Pieterslaan op de huizen :

Rijkswacht, Café Rodenbach, Lauwers, Au bon Coin, in de Peter

Benoitstraat, Veldstraat, op de werkhuizen van den IJzeren weg en op de Tilburykaai.

Op Opex, spergebied, op de Slyckenslaan voor de pompierskazerne werden zware bommen afgeworpen. Deze nacht is een van de hevigste geweest, die Oostende tot nu toe meegemaakt heeft.

Zaterdag 21

Bommen werden op Opex, in het spergebied geworpen om 21u30. Rond 6u30 werden zware bommen op de Meiboom in de Gouwelooststraat afgeworpen, waar ze in een weide terechtkwamen. Een honderdtal brandbommen werden op deze wijk afgeworpen en stichtten verschillende vuurhaarden die echter spoedig werden geblusht. Slechts bij den Heer Devos, in de Gouwelooststraat nam de brand uitbreiding, de L.B. leden moesten allen wat nog te redden viel uithalen, doch bij de komst van de brandweer werd het vuur spoedig overmeesterd. Een bom was op het huis van de familie Roeland gevallen, twee redders aldaar op ronde hielpen de menschen hun kelder te verlaten.

Zondag 22

Over het algemeen kalme nachten, slechts 2 maal afweergeschut.

(wordt vervolgt)

In "La Saison d'Ostende" van 6 september 1906 kon men lezen : "Il est passé, hélas! le point culminant de la saison, au point de vue artistique; c'était mardi, en effet, le splendide concert où le musicien le plus considérable, le plus subtil et le plus puissant à la fois, nous a tenus, deux heures durant, sous le charme victorieux de son art, et nous a élevés avec lui dans les sphères supérieures où plane son génie. Génie! Nul ne trouvera le mot trop fort de ceux qui ont entendu s'ouvrir les portes d'or du temple de l'Idéal, aux sublimes accords par lesquels Richard Strauss traduit la transfiguration d'un âme!"

In 1906 was het RINSKOPF en de Kursaaldirectie dus gelukt Richard STRAUSS te contracteren ! Op dinsdag 4 september 1906 kwam hij een concert van eigen muziek dirigeren in het Kursaal. Een bekroning te meer voor RINSKOPF's onafletende inspanningen om de "crème" van de Europese muziekwereld naar "zijn" Kursaal te brengen !

Richard STRAUSS, nog steeds goed gekend door elke melomaan, genoot tijdens zijn leven al een benijdenswaardige faam. Geboren te München in juni 1864, toonde hij al heel vroeg een uitzonderlijk muzikaal talent. Als componist verwierf hij jong nog faam met een helaas niet meer gespeelde symphonie (1884) en enkele jaren nadien met de gekende symphonische gedichten "Aus Italiën" (1887), "Don Juan" (1889), "Mac Beth" (1890), "Tod und Verklärung" (1890), "Teil Eulenspiegels lustige Streiche" (1895) en de adembenemende "Symphonia Domestica" (1904). Twee opera's, "Feuersnot" (1901), "Salome" (1905) en een groot aantal liederen completeerden de roem van de jonge meester. Andere meesterwerken moesten het licht nog zien : zo o.a. de opera's "Elektra" (waaraan STRAUSS juist in 1906 werkte) & "Der Rosenkavalier" (1901), het ballet "Schlagobers" (1924), de orkestwerken "Festliches Praeludium" (1914) en "Alpensymphonie" (1915), het hoornconcerto (1942) en het hoboconcerto (1946), de "Metamorphosen" (1946), enz.

4 september 1906 was dus de datum van STRAUSS' eerste optreden te Oostende. Tijdens zijn verblijf alhier logeerde hij in het Hôtel Continental. Vier dagen intense repetitie met het orkest ging de uitvoering vooraf. Geen wonder als men weet hoe aartsmoeilijk STRAUSS' orkestwerken geschreven zijn, zéker toén, wanneer die stukken nog betrekkelijk nieuw waren..

Op het programma stond de 8e symphonie van BEETHOVEN, een ongewoon stuk voor het Kursaal, maar door dirigent STRAUSS bedoeld als een eresaluut aan de grote meester . Alle andere nummers waren composities van STRAUSS zelf. Zo dirigeerde hij er zijn "Don Juan", "Tod und Verklärung", de liefdesscène uit de opera "Feuersnot", het orkestlied "Hymnus" (op. 33, n. 3; 1897) en twee liederen met piano : "Traum durch die Dämmerung" (op. 29, n. 1; 1895) en "Morgen" (op. 27, n. 4; 1894), Zanger was de bariton Richard BREITENFELD, toen verbonden aan de Opéra te Frankfurt.

X X X

Het volgende jaar kwam STRAUSS terug naar Oostende. Nu bracht hij zijn echtgenote mee. De aankondiging in "La Saison d'Ostende" luidde :

VENDREDI 30 AOUT 1907
GRANDE FESTIVAL RICHARD STRAUSS
SOUS LA DIRECTION DU MAITRE
AVEC LE CONCOURS DE MME
STRAUSS-DE AHNA CANTATRICE

In genoemd seizoen-dagblad verschenen portretfoto's van de maëstro en verder ook een korte biografische schets naast lovende artikels over zijn werken.

Het programma omvatte :

- Till Eulenspiegel; symphonisch gedicht voor groot orkest op. 28.
- Lieder "Das Rosenband" (uit op. 36) en "Muttertändele" (uit op. 43) en "Wiegenlied". Ze werden gezongen door Pauline STRAUSS, vrouw van de toondichter.
- Mac Beth (op. 23).
- 2 delen uit de symphonische fantasie "Aus Italien", nl. het zeer stemmingsvolle "Am Strande von Sorrent" en de spetterende finale "Neapolitanisches Volksleben", waar de gekende melodie "Funiculi, Funicula" in verwerkt is.

Over de finale de criticus van "La Saison d'Ostende : "Nous aimons moins le final et ces impressions d'Italie ne nous feront pas oublier celles de Charpentier..." Het concert eindigde met "Königsmarch" en met enkele liederen : "Morgen" en "Die Heilige drei Könige".

Het succes was weer eens compleet. STRAUSS werd meerdere malen terug geroepen. Meteen had het Kursaalorkest een van zijn schitterendste prestaties geleverd en ook STRAUSS was trouwens vol bewondering over het 150 man sterke ensemble.

STRAUSS overleed op 8 september 1949 te Garmish-Partenkirchen.

N. HOSTYN

Lit. : GROVE'S DICTIONARY OF MUSIC AND MUSICIANS.

Volgende aflevering : JULES DESWERT

LOPENDE BIBLIOGRAFIE I.V.M. HET LEEFMILIEU

Omtrent de bescherming en de vrijwaring van het, essentieel "ons" leefmilieu is al heel wat gepraat en ook geschreven geworden. De "Belgian Environmental Research Index" is een lopende bibliografie die de Belgische wetenschappelijke en technische literatuur in verband met het leefmilieu signaleert. Hierin worden artikels vermeld uit de 150 belangrijkste Belgische tijdschriften. Publikaties van Belgische auteurs in het buitenland worden eveneens opgenomen. Ook Belgische octrooien, boeken, conferenties en symposia zijn vermeld, zelfs indien van deze laatste geen verslagen beschikbaar zijn ... In 1981 verscheen volume 12, deel A, dat 549 referenties bevat en 136 pagina's telt; de kostprijs bedraagt 100 B.F. en de bestellingen van gegadigden dienen gericht aan het N.C.W.T.D. van de "Koninklijke Bibliotheek Albert I", Keizerslaan 4, 1000 Brussel. Fotocopieën van de gerepertorieerde artikels kunnen bekomen worden, mits betaling natuurlijk, bij de Fotografische Dienst van de Koninklijke Bibliotheek te Brussel.

E. SMISSAERT

DE ZWARTE NONNEN TE OOSTENDE - EEN HISTORIEK (deel 1)

Onze voorzitter, de Heer August VAN ISEGHEM, stelde ons een interessant anoniem 19e eeuw's manuscript ter hand, een kleinood uit zijn persoonlijke "Ostendiana-verzameling" dat luidens het titelblad een geschiedenis van de Zwartzusters te Oostende bevat.

Het manuscript telt een zeventigtal bladzijden, door de onbekende samensteller zélf van commentaar en voetnoten voorzien.

Deze maand beginnen we de publicatie van dit handschrift. Het geheel zal een 35 à 40 tal bijdragen in beslag nemen. We zijn dus wel voor een 5 jaar "zoet" !

- bij het publiceren van de tekst wordt telkens de desbetreffende bladzijde in het manuscript voorop gezet
- de voetnoten die de tekst begeleiden zijn deze die in het manuscript zelf voorkomen.

Onze commentaar (waar nodig), volgt dan telkens op 't einde duidelijk onderscheiden van de commentaar en voetnoten van de (onbekende) auteur.

N.H.

BLAD 1 - TITELBLAD

STAD OOSTENDE

DE
HISTORIE
VAN HET
KLOOSTER DER "ZWARTE ZUSTERS"
TE
OOSTENDE

OORSPRONG VAN DEN NAAM
"ZWARTE NONNEN STRAAT"
NU DEEL
VAN DE
"OOSTSTRAAT"

- (wel te weten van aan de Kapellestraat tot aan de Kaaistraat) -

- blad 2r

- inleiding -

In de Nauwkeurige beschrijving der stad Oostende door Bowens lezen wij het volgende :

"In het jaer 1402 wierd door d'inwoonders binnen Oostende een vermaard Hospitael of Gast-huys gebouwd voor de zieke, welke Hospitael de Pauzen vergunt hebben met verscheyde Aflaeten. (1) Dit Hospitael moet gestaen hebben op de plaets alwaer tegenwoordig het Klooster is der Zwarte-zusters, steunende mijn gevoelen op een oud plan van de stad, gemaekt ten jaere 1551, alwaer een Kerksken staet uytgedrukt, gevolgentlijk zeer lang voor dat de teruggekome Grauwe Zusters van Sluys alsnu Zwarte-Zusters, binnen Oostende zijn gekomen, gelijk men voorders zal vinden"

(Eerste deel, blz. 16 en 17.) verders op blz. 104 lezen wij :

"Aengezien alle de Kloosterlingen genoodzaekt waeren de Stad Sluys te verlaeten, naer dat de zelve onder d'heerschappije der bondgenooten was gekomen, keerden de Grauwe-Zusters, dewelke op d'aenkomst van d'Hollanders en Engelschen, Oostende verlaeten, en hun naer Sluys in Vlaenderen begeven hadden, op ernstige aenzoeeking van het Magistraet en van den Bisschop van Brugge, in het zelve jaer 1607 (2) naer Oostende weder. (3) Ik bevinde in zeker geloofwaardig Handschrift, dat de Grauwe-Zusters reeds van in het jaer 1544 Oostende bewoonden, en dat zij de Zieke bezorgden in het Hospitael, waervan ik in het jaer 1402 gesproken heb,

(1). Sanderus

(2). 1607 is misdrukt het moet 1609 zijn K.M.

(3). Gedenkschriften van 't klooster.

- blad 3r.

"welk Hospitael, volgens een zeer oud plan van Oostende, moet gestaen hebben ter plaets van hunne tegenwoordige (1783) wooning."

Wij hebben onlangs geheel het archivium van het Klooster gevonden, wij denken dat het in 't licht brengen van de Historie van 't klooster der Zwarte Zusters te Oostende eene plicht is, om alzoo dat Katholiek, godsdienstig en menschlievend gesticht, waar van de Oostendenaren een Zestigtal jaren beroofd zijn geweest, maar, waarvan zij heden het geluk hebben wederom een klooster te bezitten beter te doen kennen en meer te doen beminnen.

Deze historie, geheel eenvoudig geschreven, heeft ook voor oogwit, alle de zusters, die ooit te Oostende gewerkt hebben, te loven en te danken, omdat zij in tijden van ziekte, oorlog, pest en alle andere gevallen, voor onze voorouders, zoo veel gedaan hebben, zoo wel voor ziel als voor lichaam; al het welke de tegenwoordige zusters, in gelijke gevallen, wij twijfelen er niet aan, ook zouden doen, en dagelijks zijnd doende, voor de zieke en arme menschen.

Ook eenige zusters, geboortig van Oostende, aan de hedendaegsche inwoners bekend te maken, om dat van dezelve geen geheugen is overgebleven, daar zij zich zelve nochtans voor hare stadsgenoten geheel gegeven hebben.

De loon der menschen hebben zij niet gevraagd; wij zijn in 't volle betrouwen dat God aan allen den hemel voor alle deze liefdewerken; voor eeuwige beloning gegeven heeft; Hij die een glas water aan de armen in zijnen naam gegeven, niet onbeloond laat.

- blz 3v (blad papier waarop een rekeninguittreksel is overgeschreven; op blad 3v geplakt :)

Rekening van Oostende 1574 tot 1575

fo 54 Vso Suster Maykin Hoecx moeder van den godshuuse deser stede, de somme van drie ponden grooten, die hemlieden toegheleyt gheweest, in almoesen ten upsiene van den jeghenwoordeghen diezen tyt ter odoonnantie van Mynheer den Commissaris, up huerlieden request 't jaer voorleden; ende dezelve alhier betaelt -----36 Lp.

(vervolgt)

N.M.

MONUMENTEN, BEELDEN & GEDENKPLATEN IN OOSTENDE - V :
DE "PEPERBUSSE" AAN HET LEANDRE VILAINPLEIN

Over de "Peperbusse", de toren van de in 1896 afgebrande Sint-Pieterskerk, en die prijkt op de maarthladzijde van de puik verzorgde "Plate"-kalender 1983, verscheen reeds een uitgebreide bijdrage in het maartnummer 1974 : Het origineel gebrachte "De Oude Peperbusse vertelt" van Edward VAN ALDERWEIRELDT. We verwijzen onze lezers dan ook graag naar hun oud Plate-nummer want het heeft weinig zin hier nog eens hetzelfde te herhalen.

Enkel wat iconografische verwijzingen :

- tal van prentkaarten (zie oa. OIOP 1 : 33, 48)
- schilderijen, oa. Louis BOEL, John HILL, Charles WILDT
- gravures : zie VERBOUWE, Iconografie van het Arr. Oostende.
- reclameschilder Ch. GEUVELS bracht in zijn reeks zeefdrukken met Oostendse gezichten ook een voorstelling van de "Peperbusse".

X X X

Hierbij ook reeds het artikel over het Oorlogsmonument dat op de bladzijde "april" prijkt :

X X X

VI. HET MONUMENT DER GESNEUVELDEN OP HET SINT PETRUS EN PAULUSPLEIN

Het einde van de Eerste Wereldoorlog bracht goeie tijden mee voor 's lands beeldhouwers : iedere stad of dorp moest immers dringend voorzien worden van een "monument der gesneuvelden" om hen die in die droeve vier jaar hun leven hadden gelaten passend te eren. Zo ook Oostende.

Oostende gaf de opdracht voor het monument aan Pieter Braecke voor wat het sculptuur gedeelte betrof en aan architect CRETEN voor het bouwkundig gedeelte.

Pieter BRAECKE (° Nieuwpoort, 4 oktober 1859) was een van de meest vooraanstaande beeldhouwers in ons land (1). Hij studeerde bij PICKERY te Brugge, bij DETAILLE en VANDERLINDEN te Leuven, bij HOUSTONT en P. DEVIGNE te Brussel. Hij deed - met enorm succes - mee aan zowat alle belangrijke salons van zijn tijd, en behaalde o.m. een gouden medaille tijdens de Exposition Universelle 1900 te Parijs.

Hij is schepper van tal van genrestukken, portretbusten, medaillons, grafmonumenten, en Openbare monumenten. Musea te Brussel, Liège, Mechelen en Nieuwpoort bezitten werk van hem. Vooral zijn kleiner werk wordt de laatste tijd weer fel begeerd, dit terwijl de Stad Nieuwpoort de stukken die destijds het Pieter Braeckemuseum aldaar stoffaerden, nu op een schandelijke wijze laat : verkrotten in de kelders van " 't Kasteeltje" in de Langestraat, waar straatkatten en ander ongedierte vrij-spel hebben...

BRAECKE overleed te Nossegem op 10 november 1938.

X X X

Het model van het monument was in 1922 voltooid en werd in mei van dat jaar definitief goedgekeurd. De inhuldiging kon op 4 september 1922 geschieden.

Voorgesteld is "De Belgische Soldaat stapt uit de loopgraven van de IJzer voor de bevrijding van zijn land". Dit monumentale en pathetische brons rustte op een kolossale sokkel die naar boven toe steeds smaller werd. In de sokkel waren twee hoogreliefs ingewerkt, het ene de "Vlucht van de Oostendse vissers", het andere "De verdediging van het vaandel" voorstellend. Een omheind bloemenperkje sloot het geheel af.

De architectuur was een soort amalgaam van art-decopogingen en eclectische resten.

X X X

In de zestiger jaren begon het monument gevaarlijk over te hellen. Toen werd er wijselijk besloten daar iets aan te doen en meteen het geheel te actualiseren. Die opdracht werd toevertrouwd aan de Oostendse Beeldhouwer Gust MICHIELS (1968).

Gust MICHIELS, beeldhouwer en ceramist werd te Oostende geboren in 1922. Hij deed zijn studies aan het Sint-Lucasinstituut te Gent maar is voor een groot deel ook autodidact. Hij is de auteur van het monumentale wapenschild in reliëf op de korte zuidgevel van het huidige stadhuis en van de heiligenbeelden in de O.L.V. Kerk te Mariakerke.

In de versie - MICHIELS werd de bronzen soldaat met zijn wijds armgebaar "afgedankt"; in extremis kon hij van de snijbranders gered worden, vond onderdak in de vestiaire van de toneelzaal in het Feest- en Cultuurpaleis en berust nu in het Heemkundig Museum "De Plate" waar hij de wacht houdt bij de sectie "Oorlog 14-18". Nagenoeg alle architectuurfragmenten werden weggehaald en enkel twee reliëfs vonden genade. Ervoor plaatste MICHIELS een licht gebogen muurtje waarop hij krachtige portretkoppen van Koning Albert en Koningin Elisabeth aanbracht.

PLECHTIGHEDEN AAN HET OORLOGSMONUMENT :

- overlijden Koning Albert (17 februari)
- wapenstilstand (8 mei)
- wapenstilstand (11 november)
- een zaterdag in oktober "Fakkel der Zee"
- meestal op 9 mei : "Herdenkingsfakkels uit Groot-Brittannië"

ICONOGRAFIE :

Tal van prentkaarten, van de twee versies
- OIOP 1, nr. 91

LIT. :

C. LOONTIENS, Guide du Touriste..., p. 14-16

ANDERE WERKEN VAN BRAECKE TE OOSTENDE

- De 4 evangelisten in de S.S. Petrus en Pauluskerk
- de tympanen met taferelen uit het leven van Sint-Jozef boven de poorten van de Sint-Jozefskerk
- Drie graties (destijds in Kursaal) (nu spoorloos)

N. HOSTYN

- (1). K.R. BERQUIN, Beknopte levensbeschrijving van P.J. BRAECKE, beeldhouwer, Nieuwpoort, 1956.

LEVENSBERICHT GEWIJD AAN DE VOLKSKUNDIGE ANTOON VIAENE

Minder geweten onder het brede publiek dat de volkskunde en geschiedenis een goed hart toedraagt, is dat wijlen Eerwaarde Heer Antoon Viaene (1900-1979) om zijn vele verdiensten aan de wetenschap lid was van de 'Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden'. Ieder lid van dit Noordnederlands Genootschap kan een uitgebreid In Memoriam krijgen in het 'Jaarboek' van genoemde Maatschappij, wat soms jaren kan aanslepen (voor sommige figuren komt het er nooit meer van, ook dat kan gebeuren!). De heer J. de Mûelenaere wijdde een 'Levensbericht' aan de figuur van de Westvlaamse volkskundige Antoon Viaene; deze biografische notitie is inmiddels opgenomen in het Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden, 1980-1981 (in feite verschenen in 1982), bladzijden 211 tot en met 219.

E. SMISSAERT

TOL-, INVOER EN UITVOERRECHTEN GEHEVEN TE OOSTENDE, 1672-1673

Een aanzienlijke lot archieven die kunnen ondergebracht worden in de categorie "familiale" archieven kreeg de benaming "Fonds d'Ennetières" mee. Deze archivalia berusten thans in het Rijksarchief te Kortrijk. Aldoor stelde Ernest Warlop een "Inventaris van het fonds d'Ennetières" samen welke inmiddels keurig in druk verschenen is, anno 1981, is de bekende reeks "Inventarissen" uitgegeven door het Algemeen Rijksarchief te Brussel.

Een inventaris wordt niet gelezen, wel geraadpleegd en zo merkten wij op dat een annex met "Stukken zonder duidelijk verband met het fonds" voorkomt. Meer bepaald op bladzijde 218 van deze wel zeer uitgesponnen inventaris treft men onder nummer 3053 volgende beschrijving aan die historici van de kust kan interesseren :

" (3.053) : Staten van de tol-, invoer- en uitvoerrechten geheven te Oostende, 1672-1773 : 1 register + 1 katern "

E. SMISSAERT

Zijn activiteiten in de Oostendse Handelskamer (1)

Het economisch leven van onze badstad, van 1880 tot aan W.O.I. - de periode waarover het hier hoofdzakelijk gaat - komt op levendige wijze tot uiting in de bedrijvigheid van de Oostendse Handelskamer en wel concreet in het "Bulletin mensuel" van dat organisme. Het is wel eens interessant na te gaan welke nuchtere problemen in onze stad tijdens de zgn. "Belle Epoque" aan de orde waren.

Mijn kennis van wat hier volgt heb ik bijna uitsluitend gehaald uit die maandelijksse rapporten waarvan onze Stadsbibliotheek een uitgebreide maar niet volledige (de jaarboeken 1884 en 1914 ontbreken) verzameling bezit.

Die "Association commerciale, maritime et industrielle de l'arrondissement d'Ostende" - de officiële benaming van de vereniging - was opnieuw georganiseerd op de statutaire vergaderingen van 16 en 30 november 1880. Ieder lid van de Handelskamer koos zijn afdeling maar mocht lid zijn van de andere secties. In het begin waren er 5 nl. 1. Handel en Transport - 2. Scheepvaart - 3. Nijverheid - 4. Zeevisserij - 5. Badseizoen. In 1882 werd sectie "Landbouw" in het leven geroepen en in 1886 werd "Scheepvaart" met "Nijverheid" versmolten en waren er dus 5 secties, een toestand die duurde tot 1911, het jaar dat de sectie "Expéditeurs" werd opgericht.

De kamer, bestuurd door een "Collège permanent", bestaande uit een voorzitter, vice-voorzitter, secretaris en alle voorzitters en secretarissen van de verschillende secties, hield in principe elkemaand een vergadering waartoe alle leden uitgenodigd waren. In de praktijk schonmelde het aantal bijeenkomsten van dat bestuurscollege tussen 5 en 13. Bovendien was er minstens één keer per jaar (bij voorkeur in januari of februari) een algemene vergadering voorzien. Alle secties - die op onregelmatige tijdstippen bijeenkwamen - moesten jaarlijks bij het "Collège permanent" verslag uitbrengen over hun werking. Wat lang niet altijd gebeurde. De sectie "Badseizoen" b.v. bleef daarin vaak in gebreke. Het lidmaatschap van de kamer bedroeg 15 fr per jaar. Het ledenaantal van de vereniging klom, met ups en downs, van 82 in 1880 tot 161 in 1913. In 1920 waren er nog 132.

August Stracké (=A.S.), die sinds 31 mei 1876 het Hôtel d'Allemagne (het ge-
wezen Hôtel des Bains) in de Kaaistraat (eerst nr. 24, in 1892 nr. 22) exploitteerde, trad toe tot de Oostendse Handelskamer op 15 maart 1881. Hij werd lid van de sectie "Saison des Bains" ook genoemd "Intérêts balnéaires" - waar-
bij uiteraard vele hoteliers, die immers van het badseizoen moesten leven, zich aansloten, o.a. Ch. Mann (Hôtel de France), Oscar en Juvenal Thoma (Hôtel de la Plage), Léon Thoma (Océan), Ch. Deschepper (Couronne), J. Elleboudt (Fontaine), A. Declerck (Kursaal et Beau Site). De sectie, begonnen in 1880 met 20 leden, telde er in 1913 : 52.

In 1893 was A.S., als "Importateur d'huîtres et homards", later als "négociant en h. et h.", ook lid van de secties Handel en Transport (1) en van Zeevisserij (3). In 1899 bovendien van de sectie Nijverheid (2) en tenslotte van 1901 af ook lid van afdeling Landbouw (5), dus van de 5 secties.

In 1880 was Ch. Janssens (de latere burgemeester) voorzitter van de kamer en Aug. Van Imschoot, secretaris. Van de sectie "Saisons des Bains" was dat respectievelijk Ch. Mertian (Hôtel Mertian) en D. Verhaeghe-Baele (Hôtel de la Marine, Oostende en Hôtel de la Plage, Middelkerke).

Over de activiteiten van A.S. - vooral zijn tegenwoordigheid op de vergaderingen en zijn mondelinge tussenkomsten - geven de "Bulletins" ongelijke inlichtingen. Eerst in 1887 worden de aanwezige leden gesignaleerd zodat we niet kunnen uitmaken in welke mate A.S. de vergaderingen van 1881 tot 1885 heeft bijgewoond.

Daar ik mij beperk tot het optreden van A.S., wordt de bedrijvigheid van de Handelskamer hier slechts ten dele weerspiegeld. Voor de duidelijkheid ga ik stipt chronologisch te werk en noteer telkens de zitting van het Collège permanent (=C.P.) van de Assemblée générale (=A.G.) of van de sectie "Intérêts balnéaires". Toespraken of mondelinge tussenkomsten van A.S. worden samengevat.

Terloops vermeld ik dat in het Hôtel d'Allemagne soms het banket gehouden werd na de algemene vergadering van de Handelskamer. Dat was o.m. het geval op 18.01.1883, op 8.02.1885, op 29.01.1888 en op 4.02.1900. Ook voor andere feestelijke gelegenheden werd het hotel van A.S. gebruikt.

1885

Op 29 juli van dat jaar achterhalen we - in de rapporten - het eerste optreden van A.S. Hij behoort nl. tot de 8 afgevaardigden van de Oostendse Handelskamer die, geleid door voorzitter Ch. Janssens (burgemeester sinds 30.05.1882) en A. Liebaert, secretaris, ontvangen worden door minister de Moreau (Openbare Werken) en die hem spreken over de gebrekkige haveninstallaties in Oostende.

1886

C.P. 13 februari 1886 - Ongunstige berichten over België

Tijdens die zitting stelt A.S. de vergadering in kennis van verscheidene Duitse kranten met negatieve artikelen over ons land. Het zijn berichten van correspondenten, zegt A.S., die het niet nauw nemen met de waarheid en vooral sensationeel nieuws verspreiden. In het belang van Oostende moeten die beweringen weerlegd worden. Het badseizoen nadert en de vreemdelingen moeten kost wat kost weten dat er in België rust heerst.

Opmerking

Die ongunstige berichten, vaag gehouden, steunden op feiten. Zij doelden ongetwijfeld op de spanningen toen in het land onder de zich moeizaam emanciperende arbeiders. In hun lange strijd voor betere arbeidsvoorwaarden, hogere lonen en algemeen stemrecht kwam het in de jaren '80 (in 1885 werd de "Belgische Werkliedenpartij" gesticht) herhaaldelijk tot stakingen en onlusten.

C.P. 23 november 1886 - Pakketbotengids. Audiëntie bij Vandenpeereboom

De voorzitter (Ch. Janssens, burgemeester) bedankt A.S. voor de Pakketbotengids ("guide relatif au service postal entre Ostende-Douvres") die hij aan de kamer geschonken heeft. Hierbij volgende toelichting.

Kort tevoren had A.S. een exemplaar daarvan aan de Oostendse Gemeenteraad overgemaakt. In de raadszitting van 16 november 1886 had burgemeester Janssens zijn dank daarvoor uitgesproken. Die gids, zei hij, ten behoeve van de reizigers die van Oostende naar Dover reizen samengesteld, met het doel Oostende als badstad te doen kennen, zou in Duitsland, gratis op 40.000 exemplaren verspreid worden. De auteur nam zich voor ook een Engelse uitgave te publiceren. Om de belangrijke dienst die A.S. hiermee aan Oostende bewees, vroeg de burgemeester een motie van dankbetuiging te stemmen aan het adres van A.S., wat met algemeenheid van stemmen gebeurde.

Opmerking

Die gids (waarvan de stadsbibliotheek geen exemplaar bezit) zal wel een Franse (en wellicht verkorte) versie geweest zijn van de "Reise-Führer ..." (met uitgebreide inlichtingen over Oostende) die A.S. in januari 1887 publiceerde als Gratis-Ausgabe, in een oplage van 40.000 exemplaren die hij aan de treinreizigers uitdeelde. (Zie mijn bijdrage : A. Stracké (2) in De Plate, 11e jg., nr. 2, februari 1982, p. 15-16).

+ Audiëntie bij minister Vandenpeereboom

Tijdens diezelfde zitting van het C.P. (23.11.86) wordt A.S. met Aug. Laroye (voorzitter van de sectie Handel en Transport) door het C.P. als afgevaardigde aangeduid voor een audiëntie bij de minister van Spoorwegen, J. Vandenpeereboom.

Het verslag daarvan vinden we p. 242-243 van het jaarboek. Op 24.11.86 trekt A.S. met A. Laroye naar Brussel waar ze aan de minister voorgesteld worden door Louis Carbon, volksvertegenwoordiger voor Oostende. In naam van de Oostendse en de Brugse handelskamers pleit A. Laroye voor een trein van 8 u. uit Oostende naar Gent. Daaraan zouden volgende voordelen verbonden zijn : hij zou pas, na de eerste postbedeling in onze stad, vertrekken en betere aansluitingen geven in Gent, o.a. naar Kortrijk en Brussel.

1887-1888-1889

In die jaren schijnt A.S. ten opzichte van de Handelskamer weinig ijver te betonen. Vindt de energieke en ondernemende man de vergaderingen van het C.P. niet belangrijk genoeg en tijdrovend ? Op de 29 bijeenkomsten van het C.P. is hij slechts 3 keer aanwezig.

Terloops herinner ik eraan dat A.S. op 31 augustus 1889 tot Belg genaturaliseerd werd.

1890

A.S. laat zich (voorlopig) wat meer zien op de vergaderingen van het C.P. : 5 keer op 11.

C.P. 10 april 1890 - Weer op audiëntie bij minister Vandenpeereboom

Tijdens die zitting deelt de voorzitter (nu A. Van Imschoot) mee dat hij met Laroye en A. Stracké naar Brussel geweest is (dat was op 9 april dat jaar) om de minister te spreken over de verschillende maatregelen die moeten genomen worden voor het aanstaande seizoen, vooral op het gebied van de publiciteit met grote affiches, in Engeland.

(De keuze van Laroye en Stracké zal wel bepaald geweest zijn door de audiëntie van 24.11.1886 - cf. supra).

C.P. 12 juni 1890 - Reisgoedcontrole

In verband met de reisgoedcontrole aan de Franse grens (Menen), beweert A.S. dat er bevelen gegeven zijn om voor de internationale treinen, van 1 juli af, dat onderzoek te doen in Oostende. Voorzitter Van Imschoot meent dat A.S. zich vergist, ten minste wat de Franse treinen betreft.

Als Oscar Thoma opmerkt dat in 1889 de reizigers soms toekwamen zonder reisgoed, antwoordt A.S. dat de directie van de Spoorwegen maatregelen heeft getroffen om dat in de toekomst te vermijden.

1891 - 1895

Die jaren vormen voor A.S. wel een dieptepunt wat het bijwonen van de vergaderingen betreft. Hij moet door drukke bezigheden in beslag zijn genomen want tot en met 1895 gaat hij maar 2 keer naar een algemene vergadering en woont één enkele van de 45 bijeenkomsten van het C.P. bij.

1896

Dat jaar spijbelt A.S. wat minder want hij is aanwezig op 5 van de 9 vergaderingen van het C.P.

C.P. 26 november 1896 - Publiciteit

De voortreffelijke secretaris, Alb. Bouchery, verklaart dat het publiciteitscomité 24.000 fr. in kas heeft, een geringe som, die moet dienen voor algemene publiciteit en niet voor de expo van Brussel (1907). De Handelskamer moet een speciale subsidie vragen aan de stad.

A.S. beaamt die woorden en meent dat er ook een beroep moet gedaan worden op de Oostendse handelaars.

C.P. 22 december 1896 - Reisgoedcontrole

Weer wordt er geklaagd over de tijdrovende reisgoedcontrole in Menen. A.S. merkt hierbij op dat de Franse families die onze kust bezoeken, heel tevreden zijn over de nieuwe maatregelen.

1897-1898

Het eerste Jaar weer geringe activiteit van A.S. : op 7 vergaderingen - waaronder 5 van het C.P. - is hij slechts 2 keer aanwezig. Het jaar daarop toont hij wat meer ijver : 3 van de 6 zittingen van het C.P. woont hij bij.

C.P. 20 maart 1889 - Expo in Bergen (Noorwegen)

De voorzitter, Van Imschoot, wijst op het belang van de internationale visvangstexpo in Bergen (Noorwegen).

A.S. haakt daarop in en verklaart dat de Belgische regering daartoe een comité heeft samengesteld en dat verscheidene Oostendenaars in Bergen zullen exposeren.

G. BILLIET

(wordt voortgezet)

OOSTENDSE BLAASPIJPMMAATSCHAPPIJEN

Ary SLEEKs vermeld in een van zijn werken (1) het bestaan van een Oostendse Blaaspijpmmaatschappij. Het gaat over de VLAAMSE BLAZERSGILDE, die haar lokaal had in het BOLDERSHOF, Fortuinstraat 14, op het Hazegras. De laatste hoofdman, was volgens Ary Sleeks, de heer CORNELIS, een marmerbewerker, die bijna een halve eeuw op de Zuidlaan (Alfons Pieterslaan) gewoond heeft. Verder vermeld hij als bestuursleden de heren BLOMME, in zijn tijd een gekend loodgieter op het Hazegras, Arthur BONNEL en Edward DEMAN, een schrijnwerker en een meubelmaker uit de Fortuinstraat.

J.B. DREESEN

(1) OUDE OOSTENDSE AFSPANNINGEN ? DANSZALEN EN CAFE-CHANTANTS door Ary Sleeks.
Zie blz. 35 tot blz. 38 HET BOLDERSHOF.

1. BESTUUR.

Maakten deel uit van het bestuur op 31 december 1982.

de heer A. Van Iseghem

voorzitter

de heer O. Vilain

ondervoorzitter

de heer J.B. Dreesen

secretaris

de heer G. Vermeersch

penningmeester

Mevrouwen N. De Taeye - Snyckers en J. Valkenborg en de heren J.P. Falise, N. Hostyn, J. Klausling, W. Major en E. Smissaert als leden.

a. Deelname aan vergaderingen, werkgroepen, commissies en gowdagen.

- In de loop van het jaar werden 10 bestuursvergaderingen gehouden.
- De kring was vertegenwoordigd in de Kulturele raad Oostende door de heer O. Vilain. Hij woonde 8 algemene vergaderingen en 15 bureau- en werkvergaderingen bij.
- De kring was vertegenwoordigd op de Goudag - Studiedag van 3 april 1982 te Staden met 5 bestuursleden.

b. Algemene vergaderingen.

- Een algemene ledenvergadering ging door op 28 januari 1982. Er waren 107 aanwezigen.
- Een Algemene Statutaire vergadering ging door op 16 juni 1982. Alle effectieve leden waren aanwezig. Er werden geen wijzigingen aan de statuten voorgesteld. De lidmaatschapsbijdrage werd met algemeenheid van stemmen vanaf 1983 op 300 fr. gesteld. De heer Edebau nam ontslag. De heer Falise werd verkozen tot lid van de raad van beheer.

2. SECRETARIAAT.

Het secretariaat van de Kring verwerkte tijdens het jaar 144 stukken in de briefwisseling.

a. Leden.

De kring telde op het einde van het jaar 453 leden. Dit is een vermindering van 21 leden ten overstaan van 1981.

b. Necrologie.

In de loop van het jaar ontvielen ons de volgende leden : de heer D. DEMOOR, de heer G. FREMAUT, de heer H. SMISSAERT, de heer L. HOLLEVOET, de Heer D.J. KLAASEN.

3. AKTIVITEITEN.

a. Voordrachten.

Er werden negen lezingen gehouden, te weten :

- 28 januari 1982
BEELDEN VAN OUD EN NIEUW OOSTENDE, diavoordracht door de heer J.P. Falise.
107 aanwezigen.

- 25 februari 1982
HET BIER IN DE GESCHIEDENIS EN DE FOLKLORE, voordracht door de heer J. Penninck. 74 aanwezigen.
- 25 maart 1982
DE SLAG VAN NIEUWPOORT IN RELATIE TOT HET BELEG VAN OOSTENDE, voordracht met documentatiemateriaal door Mevrouw Maria Vlamynck. 65 aanwezigen.
- 29 april 1982
POETISCHE BERICHTEN OVER OOSTENDE. Voordracht met poëzie van en over Oostende door de heer Fons Roets. 50 aanwezigen.
- 27 mei 1982
DE BUURTSPOORWEGEN AAN ONZE KUST. Diavoordracht door de heer Ronny Standaert. 63 aanwezigen.
- 30 september 1982
HET TONEELWEZEN TE OOSTENDE (1940-1980). Diavoordracht door de heer R. Struys. 92 aanwezigen.
- 28 oktober 1982
DE IBIS - STORY. Diavoordracht door de heer R. Coelus. 110 aanwezigen.
- 25 november 1982
OOSTENDSE ZEEVISSERIJ IN DE 19de EEUW. Diavoordracht door de heer J. Devos. 87 aanwezigen.
- 16 december 1982
S.E.O. EEN TERUGBLIK OP HET VERLEDEN. Diavoordracht door de heer O. Bals. 110 aanwezigen.

b. Podiumoptreden.

Op zaterdag 11 december 1982 werd in het Koninginnehof een Oostendse Kleinkunstavond gebracht door de Oostendse groep SIMOENS - VAN HEVEL. Deze avond was voorafgegaan door het jaarlijkse souper. Er waren 79 aanwezigen.

c. Studiereis.

Op zondag 13 juni 1982 ging een studiereis door naar BRUGGE DIE SCONE dit onder leiding van de heren J.B. DREESEN en VERLONJE. Er waren 50 deelnemers.

d. Andere activiteiten.

- Jaarlijkse veiling.

Op 28 januari 1982 ging onder leiding van de heer O. VILAIN de jaarlijkse veiling, voorbehouden aan leden, door. Er waren 107 aanwezigen. Er werden 96 stukken aan de man gebracht.

- Thematentoonstellingen.

Januari 1982	- OUD STATION OOSTENDE. 245 bezoekers.
Februari 1982	- OOSTENDSE KERKEN EN KAPELLEN. 205 bezoekers.
Maart 1982	- CHARLES WILDT EN HET OUDE OOSTENDE. 145 bezoekers.
April 1982	- OSTENDIANA IV. 175 bezoekers.
Mei 1982	- DUINENKERKJE - MC LEOD. 265 bezoekers.

- De Heer R. Vinckt - drie foto's van het oud station Oostende.
- De Heer W. Major - ovale, glazen en vierhoekige plastieken platen voor aangenomen huis SEO.
- een stel bierglazen, kopjes, schoteltjes en melkkanntjes van de vroegere tearoom SEO.
 - een varia geldkartons.
 - een klachtenboek.
 - een reeks info-bladen SEO.
 - een houten bakje waaruit volgnummers werden getrokken.
 - een brievenweger.
 - een varia naamplaatjes en nummers om op een jas te steken.
 - een klachtenboek apotheek.
 - een groot boek voor inschrijving van bijvoeglijke aandelen.
 - een kader met foto.
 - een stel penningstempels.
 - twee kaders met foto's van de stichters.
 - een plaat met reclame voor verkoop of afbetaling SEO.
- De Heer H. VERBORGH - twee limonade flessen oud model.
- De Heer G. DECLERCQ - een model van een DRIEMASTVOLSCHIP op houten onderstel.
- Mevrouw G. MESTDAGH - een ingekaderde foto van de O.260.
- De Heer J. ELLEBOUDT - een stel foto's.
- enkele menu's van in Oostende gehouden banketten.
 - enkele prentkaarten.
 - een herdenkingsplakket 25 jaar voorzitter VOSMO.
- De Heer O. VILAIN - een OPPERGAAI van de Schuttersgilde Sint-Sebastiaan.
- een half verheven beeldhouwwerk van de hand van OSCAR DECLERCK.
- Mevrouw LEGRAND - een inventaris van de AFFICHEVERZAMELING van de kring.
- De Heer ENGELS - een ingekaderde reproductie (0,5 x 3,5 m) van een schilderij van BASTIN uit het OOSTENDSE PANORAMA.
- De Heer VAN ISEGHEM - een boek "WATER, GAS en ELEKTRICITEIT IN DE STAD OOSTENDE".
- De Heer ALLEIN - Enkele tientallen STICKERS van Oostendse firma's en verenigingen.
- Mevrouw J. REMAUT - een plaasteren nis voor heiligenbeeld.
- De Heer J. VAN HOECK - enkele boeken i.v.m. Oostende.
- een reeks gekleurde prentkaarten i.v.m. Oostende.
 - een reeks ongekleurde prentkaarten i.v.m. Oostende.
- De Heer W. VERLONJE - een fotocopie van een kaart van de Polders rond Oostende in de 18de eeuw.
- De Heer VAN ISEGHEM - een reeks dokumenten met betrekking tot het Sociaal-Cultureel leven in Oostende tijdens La Belle-Epoque.
- De Heer N. HOSTYN - een Administratieve gids van Oostende uitgegeven door de J.E.K.O.
- De Heer G. VERMEERSCH - een reeks recente publiciteitskaarten van Oostende.
- een herdenkingstegel Brandweerkorps Oostende 1982.
- De Heer L. SOREL - een AFFICHE TOMBOLA WINTERHULP.
- De Heer GOEGHEBEUR - een gemerkte BLOK LIJM.
- De Heer G. VERMEERSCH - Drie HOUTEN NAGELS van een scheepswrak.

- De Heer E. SMISSAERT - acht recente foto's van het "DE PLATE" bestuur.
 De Heer J. DE HOECK - 10 ongekleurde prentkaarten van Oostende.
 - 46 gekleurde prentkaarten van Oostende.
 - een boek "DELBOUILLE ET DUJARDIN" 1981.
 - een boek "LES COMPAGNIES DES INDES" 1966.
 - een boek "DE OOSTENDSE COMPAGNIE" 1972.
 - een boek "GRANDEUR ET DECADENCE" 1956;
 - een pamflet "LA LUTTE HEROIQUE DE LA COMPAGNIE D'OOSTENDE".
 - een exemplaar van de ANTONY album.
- De Heer A. GOETHALS - een officiers uniform RMT;
 - een officierspet met kenteken RMT.
 - een matrozenmuts met luit LOODSWEZEN.
 - een mutslint met aanduiding RMT.
 - een mutslint met aanduiding O-D.
 - een kenteken met anker voor trui RMT.
- Mevrouw VAN TROOST - een kadertje met opschrift ENGELSE VOGELPIK 1932-1957.
- De Heer R. VYNCK - een reeks kleine AFFICHES m.o.t. Oostende.
 De Heer M. VAN STEENLAND - twee AFFICHES OOSTENDE - DOVER.
 De Heer D. LAMS - een KANONBALLETTJE.
 Mevrouw VAN TROOST - een sierschotel.
 - drie BEKERS.
- De Heer LIETARD - een ERETEKEN van Albert I veteranen.
 De Heer W. MAJOR - elf foto's verband houdende met het THERMENGEBOUW.
 - een- en veertig foto's verband houdende met de VINDICTIVE raid op OOSTENDE en ZEEBRUGGE.
- De Heer E. SMISSAERT - een MATROZENUNIFORM v/d ZEEMACHT.
 - een reeks andere matrozen kleding stukken.
- De Heer DESCAMPS - vijf diploma's verband houdende met de aanstelling in de ondergeschikte orden van een priester.
- De Heer VAN DUYVENBODEN - enkele kledingstukken.
 De Heer GOETHALS - een matrozentrui model RMT.
 Mevrouw A. VAN GLABBEKE - twee jaargangen DE PLATE.
 De Heer BONTE - een uithangbord van zadelmaker.
 De Heer J.M. HALEWYCK - een ingekaderde foto van DE SMET DE NAEYER.
 Mevrouw GOES-VAN STEENE - tien verschillende schaven.
 De Heer O. BALS - twee- en twintig foto's betrekking hebbende op de SEO.
 De Heer F. GEVAERT - vijf plannen van de uitbouw van de haven van Oostende in functie van de Oostende-Doverlijn.

e. Zorgden voor het museum.

Mevrouw De Taeye en de heren Dreesen, Hostyn, Van Iseghem en Vermeersch vormden de werkgroep MUSEUM.
 De heer VAN DUYVENBODEN en VERMEERSCH verzorgden de uitbating ervan.
 De heer N. HOSTYN, G. VERMEERSCH en D. VAN DUYVENBODEN verzorgden de thematentoonstellingen.

5. PUBLICATIES.

a. Tijdschrift.

Van het tijdschrift verschenen 9 nummers op de vooropgestelde data in jan, feb., maart, april, mei, sep, oct, november en december.

In het totaal werden 221 bladzijden gepubliceerd waarvan 16 fotobladzijden. Een inhoudstafel van 21 bladzijden van de jaargang 1981 werd opgemaakt door de heer N. HOSTYN.

Als hoofdredacteur fungeerde de heer O. VILAIN en als redactieleden de heren Dreesen, Hostyn en Smissaert.

b. Aanwinsten boekenfonds.

(buiten de boeken voorzien in 4d Aanwinsten museum)

- een exemplaar tijdschrift Gemeentekrediet 1978-79
- een exemplaar tijdschrift Gemeentekrediet 1980-81
- een exemplaar tijdschrift Iepers Kwartier 1978 t.e.m. 1981
- een exemplaar tijdschrift Bachten de Kupe 1980-81
- een exemplaar tijdschrift De Plate 1981
- een exemplaar Ter Cuere jaarboek 1981
- een exemplaar Jaarboek Coclariensia 1979
- een exemplaar Het Houtland Jaarboek 1980
- een exemplaar Sportaffiches in België 1890-1990
- een farde correspondentie De Plate 1979
- een farde correspondentie De Plate 1980
- een farde correspondentie De Plate 1981

c. Kalender.

Door tussenkomst van de heer Vilain en de inzet van het SNELDRUKCENTER, Torhoutsesteenweg, werd aan elk lid een kalender 1982 aangeboden met als thema : "OOSTENDE EN HET SCHIP".

d. Ruilabonnementen.

Werden uitgewisseld met de volgende Heemkringen of Verenigingen :

- Ter Cuere, Bredene;
- Het Houtland, Torhout;
- Iepers Kwartier, Ieper;
- Ons Doonkerke, Oostkamp;
- Zedelgemse Kring voor geschiedenis;
- Aan de Schreve, Poperinge;
- David Jonckheere, Aartrijkse;
- Het Brugs Ommeland, Sint-Andries;
- Bachten de Kupe, Nieuwpoort;
- Gemeentekrediet van België;
- Centrum voor Vlaamse Volkscultuur;
- Vlaamse Vereniging voor Familiekunde-Nationaal;
- Graningate, Middelkerke;
- Oudheidkundige kring : "Het land van Waas";
- Den Pyzere, Diksmuide.

6. GIFTEN.

De kring mocht een geldelijke gift in ontvangst nemen van : Mevrouw Gryspeerd-Messing.

Gedaan te Oostende op de 24ste van de Louw-, IJs- of Wolfsmaand 1983.

J.B. DREESEN
secretaris

A. VAN ISEGHEM
voorzitter

ARY SLEEKES GESPREKSAVOND

De Willemsfonds afdeling van Oostende richt op vrijdag 11 maart om 20u30 in de Conferentiezaal van het Stadhuis een gespreksavond in over de Oostendse letter- en volkskundige ARY SLEEKES.

Gelet op het feit dat ARY SLEEKES in 1956 medestichter was van onze kring "De Plate" en in de eerste beheerraad als archivaris zetelde kunnen wij onze leden deze avond, die onder gespreksleiding van zijn neef Raf SEYS gehouden wordt, warm aanbevelen.

O.V.

IN MEMORIAM

Met verslagenheid vernamen wij op 11 februari het overlijden van Mevr. Magda CAFMEYER, de befaamde Westvlaamse heemkundige. Zij was Ere-conservator van het Museum voor heemkunde te Brugge en publiceerde zeer veel, o.a. "Van wieg tot graf", waarin zij het vooral had over de gewone volkstradities in onze streken. Zij kwam een paar jaar geleden nog spreken in "De Plate". Wij bieden haar familie onze oprechte blijken van deelneming aan.

A. VAN ISEGHEM
voorzitter

HET HEEMKUNDIG MUSEUM

Het Heemkundig Museum "De Plate" is gedurende de maand maart iedere zaterdagochtend geopend van 10 tot 12 u. Groepsbezoeker zijn op andere dagen mogelijk op voorwaarde dat de aanvraag hiervoor minstens 8 dagen voordien werd ingediend. Bezoekprijs : 20 F. Kinderen : 10 F. Leden van "De Plate" hebben gratis toegang (= voor 1 persoon) op vertoon van hun lidkaart 1983.

IN DIT NUMMER

- blz. 2 : W. VERLONJE : Oostendse blaaspijpmatachappijen;
- blz. 3 : O.V. : Verdwenen tennisvelden (foto);
- blz. 4 : N. HOSTYN : Vergeten Oostendse kunstschilders : XXXII Edgar BAES;
- blz. 6 : E. SMISSAERT : Het volkslied; referaten;
- blz. 7 : R. DELY : Het bloemenuurwerk in het Leopoldpark (vervolg);
- blz. 8. R. HOSTYN : Oostendse orgels : Anglicaanse kerk;
- blz. 9 : E. SMISSAERT : Harry Peters;
- blz. 10 : E. SMISSAERT : Openbaar vervoer in West-Vlaanderen; 1838-1918;
- blz. 11 : Oorlogsdagboek Oostende 1940-1945 (8);
- blz. 13 : De zwarte nonnen te Oostende; een historiek (1);
- blz. 17 : N. HOSTYN : Monumenten, beelden en gedenkplaten te Oostende : V;
- blz. 20 : G. BILLIET : August Stracké (6);
- blz. 24 : Jaarverslag "De Plate" 1982.

=====

TEKSTOVERNAME UIT "DE PLATE" MITS BRONDPGAVE STEEDS TOEGELATEN.

=====

De laatste

uitgegeven boeken

zijn ALTIJD

te verkrijgen bij

INTERNATIONALE BOEKHANDEL

N. V.

Adolf Buylstraat 33

8400 - Oostende Tel. 70.17.33

en in haar bijhuizen